

REDACTIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și în
următoarele birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukes Nachf.
Rex. Augenthaler & Emerich Lasser.
Schmidt, Schickel, Rudolf Bosen.
K. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
în Budapesta: A. V. Goldhor-
w, Ekstein Bernat. în Ham-
burg: Maroyl & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
dă garmond pe o coloană 6 or.
— Publicării mai dese după
tarifă și învoială
RECLAME pe pagina a 8.a o
redă 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
8 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgului Inului Nr. 30, eteșir
I. Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dușul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 217.

Brașov, Sâmbătă 30 Septembrie (13 Octombrie).

1900.

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Octombrie st. v. 1900

se deschide nou abonament, la care
invităm pe toți amicii și sprijinitorii
fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un
an 24 corône; pe șase luni 12 corône;
pe trei luni 6 corône; pe o lună 2
corône.

Pentru România și străinătate.
pe un an 40 franci, pe șase luni 20
franci, pe trei luni 10 franci, pe o
lună fr. 3.50

Abonarea se pôte face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea.

Vaticanul și Austro-Ungaria.

Se scie câtă senzațiune a pro-
dus scrisoarea dogenitoare, ce s'a tri-
mis de curând din cancelaria cabi-
netului împărătesc arhiepiscopului
Stadler din Serajevo din cauza vor-
birei, ce a ținut-o la congresul catolic
din Agram. Ceea-ce i s'a impu-
tat din partea împăratului a fost
„amestecul său politic în destina-
rea unirei Bosniei cu Croația“.

Ei bine, acest arhiepiscop dela
Serajevo plăcă după acesta dojană
la Roma și este primit acolo în mo-
dul cel mai simpatic de papa. Im-
prejurarea acesta a dat loc părerii,
că papa aprobă atitudinea monse-
niorului Stadler.

Așa cel puțin esplică lucrul or-
ganul de căpeteniă vienes al parti-
dei progresiste germane. El găsește
în genere, că în timpul mai recent
Vaticanul dă o atențiune foarte rău-
voitoare afacerilor interne ale Austriei
și în deosebi ale Ungariei și că-i
place chiar, de a demonstra formal
în contra conducerii acestor afaceri.
Ca dovadă aduce trei casuri mai
recente, și adevărat imbrățișarea amin-
tă a lui Stadler după dojana pri-
mită în scrisoarea de cabinet, apoi
escelenta tratare de cares'a bucurat
în același timp și episcopul Strossma-
yer dela Diacovar din partea papei
și, în fine, o aserțiune, ce a făcut-o
Leo al XIII-lea cu privire la stările
interne ale monarhiei noastre cătră
marea ducasă de Toscana și archi-
ducesă austriacă Alice, pe care a
primit-o în audiență dimpreună cu
ficele sale. Papa se se fi plâns cu
privire la stările triste interioare aus-
tro-ungare asupra „fricei de ômenii
și a lășității unor personalități sus-
puse și cu mare influință din mo-
narhia“.

Fôia vienesă crede, că imputa-
rea papei isvoresce din aceleași mo-
tive ca primirea demonstrativă a
archiepiscopului, și că ea este tot-o-
dată o critică ulterioară a legilor bi-

sericesci-politice din Ungaria. Mai
citază și o voce maghiară, după
care această ostilitate, ce nu mai este
ascunsă, a Curiei în contra Austro-
Ungariei, se aduce în legătură cu
ideia predilectă a lui Leo XIII de a
uni biserica ortodoxă cu Roma

Pentru acesta interpretare se
citază interesul surprindător ce-l are
Curia față de toți acei episcopi în
Austria, cari sprijinesc cu zel agi-
tațiunea Cehilor și a Slavilor de sud,
concesiile, ce le face liturgiei gla-
golitice și, în genere, simpatiile Ro-
mei pentru tot ce e slav în Austria
și ostilitatea pe față contra a tot
ce e german și unguresc. Ce inte-
res — se întreabă fôia liberală ger-
mană — pote avé Curia la uniunea
provinciilor ocupate cu Croația, decât
n'ar fi speranța, că unindu-se Slavii
de sud naționalicesce, se va puté
dobândi și o uniune bisericescă, sub
primatul papei.

Prin asemeni nisuiște găsește
fôia vienesă a fi lovite interesele de
viață ale monarhiei austro-ungare,
căci Austria s'ar descompune într'un
stat federativ, la nord c'un regat in-
dependent boem și la sud cu o mare
Croația, seu o mare Slavoniă; că
acesta ar însemna sfârșitul statului
național maghiar și constituția dual-
listă a monarhiei s'ar stărîma în
bucăți. Aceste nisuiște dovedesc însă,
că cei din Roma puțin se stinghi-
resc în făurirea planurilor lor prin
considerația față cu imperiul și cu
dinastia habsburgică. I-se mai pare,
că aici jôcă un rol revanșa pentru
legile bisericesci politice în Ungaria
și în Austria și vechia dușmăniă con-
tra triplei alianțe, care a construit
deja punți între Roma și Petersburg,
fiind-că în Roma se așteptă dela di-
solvarea triplei alianțe reinvierea
domniei lumesci papale.

Etă, în fine, ce mai constată
fôia despre care e vorba:

Cea mai puternică partidă în
Austria este aceea, care susține le-
gătură strînse cu nunciatura papală.
Ori-ce se întâmplă în Austria, se
întâmplă sub presiunea întrebării
tacite: ce vor dice cei din Roma la
acesta? Din cruțare delicată a sen-
timentelor papei, a rămas visita re-
gelui Umberto la Viena neîntorsă
până la mórtea sa tragică. Partida
clericală conduce aristocrațiimea, ea
a produs de două-deci de ani reac-
țiunea în Austria în detrimentul po-
porului german și ea sémână neo-
bosit și în Ungaria sémênța, care a
incolțit în Austria.

De aici se vede, că deși păre-
rile și interpretările acestea ale or-
ganului liberalilor germani trebuiesc
luate cam *cum grano salis*, totuși ele
își au importanța lor actuală.

Budgetul pe anul 1901.

În ședința de alaltăieri a dietei un-
gare ministrul de finanțe *Lukacs* a presen-
tat preliminarul de budget pe anul 1901.
La venite 1,056.582,297 corône, la cheltueli
1,056.546,417 cor. Prisoș 35,830 cor.

Cheltueli ordinare: Curtea 9.300,000;
Cancelaria cabinetului 182,144; Parlamen-

tu 3.570,432; Cheltueli comune 65923497;
Pensiuni pentru organele guvernului cen-
tral 1848—1867 42951; Pensiuni 19448005;
Datorii de stat 259.964,560; Alte datorii
27350106; Administrația internă a Croației
Slavoniei 16926513; Curtea de Compturi
a statului 334640; Tribunalul administrativ
557594; Presidiul ministerului 979869; Mi-
nisteriul à latere 141673; Ministerul orost-
slavon și personalul său 92360; Ministeriul
de interne 41843860; Ministeriul de finanțe
176691681; Minist. de comerț 188744045;
Ministeriul de agricultură 45337315; Mi-
nisteriul de culte și instrucțiune publică
31294546; Ministeriul de justiție 36492491;
Ministeriul de honveți 36568698; Avansuri
312204. În total 970496503.

Cheltueli extraordinare: Parlament 2300;
Cheltueli comune 16394828; Pensiuni 287618
Curtea de compturi 890; Tribunalul admini-
strativ 1420; Presidiul minister. 1082030;
Ministeriul à latere 18000; Ministeriul croato-
slavon 8340; Minist. de interne 378495;
Ministeriul de finanțe 1406350; Ministeriul
de comerț 6311290; Ministeriul de agri-
cultură 3259133; Ministeriul de culte și in-
strucțiune publică 1293850; Justiție 31090;
Honveți 296200. Total 30771834.

Investițiuni: Pentru clădirea edificiului
parlamentului 1700000; Presidiul ministe-
riului 150000; Ministeriul de interne 22400;
Ministeriul de finanțe 2495811; Comerț
11389500; Agricultură 8187369; Culte și
instrucțiune publică 600,000; Honveți
280000; Căi ferate de stat 25346000. To-
tal 55278080.

Ministrul face cunoscut, că și anul
acesta s'a cheltuit cu 560,000 corône mai
mult ca în anii precedenți de ministeriul
de culte și instrucțiune publică pentru in-
ființarea de școle de stat și că pe viitor a
plănuț să înființeze alte 200 școle populare
de stat.

Budgetul anului viitor a fost tacsat
cu 35.830 corône mai jos decât cel din
anul precedent, însă în schimb se urcă dă-
rile directe cu 4½ milioane corône, pen-
truca astfel să se încunjure deficitul și să se
arate, veți Dômnne, un escedent. Ce vor
dice însă la acesta contribuabilii? Vor plăti
cât vor puté, ér de nu vor puté au sé cadă
și imbrâncescă, și mulți din ei au sé ia
lumea în cap, ca emigranți.

Așa-dér de-o parte echilibrul, casse pline
cu bani și pretensiuni crescende, de altă
parte deficit, imbrâncire sub sarcina dărilor
și miseria.

Convorbirea cu d-l Marghiloman.

Am raportat eri pe scurt des-
pre convorbirea ce a avut-o cores-
pondentul diarului „Neue fr. Presse“
la Berlin cu ministrul de externe ro-
mân Marghiloman. Astăđi lăsăm sé
urmeze în întreg cuprinsul ei această
convorbire importantă din mai multe
puncte de privire. Etă-l:

D-l Marghiloman a declarat, că scopul
călătoriei sale la Berlin e de-a conferi
cu guvernul german cu privire la *afacerea
româno-bulgară*, asupra căreia la Viena a
conferit deja cu Goluchowski. D-sa găsește
aici în contele de Bülow un vechiul amic
al d-sale, căci el a fost ministru plenipo-
tențiar la București. Și cu alte persoane
oficiale a comunicat d-l Marghiloman aici.
Așa a conferit cu ambasadorul turc, care
e bun amic al României, și cu ambasadorul
rus, care l'a asigurat, că Rusia nu a avut
niciodată intenția de-a adresa o notă la

București, însă a trimis note foarte severe
la Sofia.

D-l Marghiloman a declarat, că sta-
diul critic al conflictului a trecut deja și
România a făcut sforțări colosale spre a-și
péstra liniștea, cu tot tonul ofensiv al no-
telor bulgăresci.

Ministrul român de externe mai spune,
că la înarmările Bulgariei, România n'a
pus în mișcare nici un soldat și numai ast-
fel s'a menținut pacea.

La reîntôrcerea sa în București d-l
Marghiloman va trimite la Sofia toate do-
cumentele, cari dovedesc pe deplin delio-
tele comitetului macedonean și decât Bul-
garii nu vor pedepsi pe culpabili, România
va lua măsuri pentru siguranța țării, inchi-
dând granițele la emigrarea bulgărescă și
va studia de va mai fi cazul se continue a
mai găzdui o jumătate milion de Bulgari,
în mijlocul cărora se află atâtea elemente
periculoase.

D-sa a declarat apoi, că e falsă scirea,
că prințul moștenitor are de gând să se re-
tragă și de aceea d-l Carp voescă să mo-
difice Constituția în ceea-ce privesce Re-
gența.

Acest articol conferă regența la ômenii
aleși de Cameră pentru cazul minorității
prințului moștenitor.

Acastă regență ar avé nu numai pu-
tere politică, ci și puteri paterne asupra
Principelui moștenitor.

În România, la Berlin și la Viena o
asemenea reformă a amintitului articol al
constituției preocupă în mod serios.

România datoresce dinastiei străine
marea sa dezvoltare și de aceea e temere,
că nu ar puté sta de-asupra partidelor po-
litice regența, care după dispozițiile art. 88
al constituțiunei ar împinge dinastia erăși
în valurile partidelor. De aceea guvernul
român are intenția, ca noul articol să con-
fere regența celui mai apropiat agnat din fa-
milia Hohenzollern. Astfel tradiția dinastică
ar rămâne păstrată și dinastia ar sta și în
casul acela peste partide.

D-l Marghiloman asigură, că prințul
moștenitor e sănătos și muncitor. El nu
are de gând să se retragă, și e una din
marile speranțe pentru viitor ale poporului
român, fiind crescut în România și pose-
dând escelentele calități ale Regelui Carol,
care a avut întot-déuna abilitatea de-a nu
se asocia niciodată cu vre-un partid poli-
tic, și care n'a avut niciodată un amio
personal, care să fiă om politic.

Nici un membru al Curței nu face po-
litică și nu există în România Cameră de
Curte. Acest exemplu frumos îl urmăz și
principele de corônă.

Svonurile, că prințesa Maria ar fi
ruso-filă și inimiză a Triplei Alianțe sunt
o insultă gratuită adresată prințesei.

Ea nu se ocupă câtuși de puțin de po-
litică și e o femeie frumoasă, care se bucură
de viață și își cresce în mod escelent
copii.

E de neînțeles cum se se ia drept
ruso-filă o priuțesă crescută în Anglia și
care își petrece jumătate din an în Ro-
mânia, ér cealaltă jumătate în Germania“.

„Albina“ și un corb alb.

Sub acest titlu „Telegraful Ro-
mân“ din Sibiu scrie următoarele:

Deși — precum se vede — n'au luat
act toți „patrioții“ de energica înfruntare,
ce o dă direcțiunea „Albinei“ în raportul
său general cătră adunarea generală din
ést an, tuturor acelora, cari răspândesc prin
diaristică și în parlament acuse tendențioase
la adresa institutelor de bani românesci și
în special la a „Albinei“, că „urmăresc sco-
purii politice și anume, că tind la depose-
darea elementului maghiar“, un efect totuși
a avut, pentru-că în parlament nu s'a mai
agitat pe această temă și s'a aflat și un

bărbat maghiar de valoare, care dă de minciună pe calumniatori, arătându-le și scopul pentru care dau năvală, și care nu este altul, decât ca să se mai căpătuescă câți-va „patrioți“ flămânți prin înființarea unei nouă bănci secuiesc cu ajutorul guvernului, Emkei și a societății maghiare, pe cari însă numai cu pericoulul provenit dela „Albina“ crede, că-i poate mișca.

Etă ce scrie „Ellenzék“ Nr. 224 din 3 Octomvrie:

„Albina“. Din Székely-Keresztur ni-se scrie: Pe proprietarii seculi îi amenință un pericol serios chiar în mijlocul Sécuilor în Sz.-Keresztur și jur. Agenții institutelor de bani cu scopuri naționale și în special ai „Albinei“ din Sibiu, năpădesc ca roii aceste locuri și se îngrijesc în abundență de modul, în care proprietățile Sécuilor se cadă pe mâni străine, er subminarea începe a lua astfel de dimensiuni, încât este temere, că o mare parte a acestor locuri în scurt timp va ajunge în mâni străine.

„Cassa de păstrare din Sz.-Keresztur nu este în stare să mulțămescă toate neajunsurile, cu atât mai vortos, că a sîstat creditele și pretinde amortisare de 20% dela împrumuturile acordate, prin ce-și alungă debitorii în ghiarele amintitelor institute de bani. Această situație durerosă reclamă o vindecare urgentă, pentru-că se tractează de salvarea celui mai curat district secuiesc, pe care nu-l pot privi cu nepăsare nici guvernul, nici Emke, nici societatea“.

La acestea sub titlu „Albina și Sécuii“ răspunde deputatul Ugron Gabor în N-rul 226 din 5 Octomvrie următoarele:

„In „Ellenzék“ Nr. 224 a apărut în interesul unor („holmi“) „gründeri“ de cassă de păstrare nouă, o publicare falsă despre filiala din Sz.-Keresztur a „Cassei de păstrare a reuniunii secuiesc“ condusă de mine“.

„Nu este adevărat, că s'ar pretinde dela toți debitorii de amortisare de 20%, ci numai dela debitorii cu împrumuturi peste 600 cor., va să dîoă: dela cei mai avuți“.

„Nu este adevărat, că „Albina“ strică pe Sécui îmbîndu-le banii. Nici o bancă nu-și îmbie banii între referințele rele și lipsite de astăzi, plane cu agenți“.

Nu dice mult d-l Ugron, der astăzi și cu atăta dovedese, că este un bărbat cinstit...“

Din România.

Principii moștenitori ai României au petrecut ziua de 10 Octomvrie în Pesta, de unde au plecat erî dimineta, er după amiazi cu trenul accelerat de 2 ore a trecut pe la Brașov la Sinaia.

In locul d-lui N. Filipescu, ministrul domeniilor și a d-lui Leon Bogdan, secretar general la ministeriul de interne au fost aleși în ședința de Joi a camerei vice-președinți d-nii B. Delavrancea și Toma Că-mărășescu.

In senat s'a ventilat de cătră un senator liberal cestiunea de a-se răspunde la Mesagiul tronului cu o adresă. Ministru-președinte Carp a declarat însă, că acesta nu este necesar, deore-oc sesiunea de față a Camerelor este a-se considera ca o continuare a celor trecute. In aceeași ședință a Senatului a declarat ministru de justiție Maiorescu, că guvernul e gata de-a da senatului, deocă i-se va cere, deslușiri despre cele petrecute în intervalul dintre ambele sesiuni.

D-l Take Ionescu, fost ministru de finance, s'a întors Mercuri în Bucuresci, venind direct dela Paris, după o absență din țară de-aprope două luni de zile. „Timpul“ comunică, că d-sa a fost primit în gara de Nord de membrii familiei, precum și de-un mare număr de amici și cunoscuți.

Cu privire la interviewul unui redactor al lui „Neue Freie Presse“ din Viena, cu d-l G. Gr. Cantacuzino, „Timpul“ dice: „Suntem autorizați a declara, că acest interview conține unele declarațiuni, pe care onor. d. Cantacuzino nu le-a făcut și pe care i-le-a pus în gură redactorul diarului vienes“.

Unul din cei mai periculoși membrii ai comitetului macedonean va fi espulsat dîlele acestea din România. Minou Mineff — acesta este numele pericolosului revoluționar — este — dice — „Rom. Jună“ — un fost locotenent în armata bulgară, din regimentul 5 infanteria. Acest Mineff a luat parte la revoluția din 1887 împreună cu majorul Usunoff, avocatul Corceff și căpitanii Golnacoff și Golabanoff. Se soie, că majorul Usunoff, avocatul Corceff și căpitanul Golnacoff, au fost condamnați la mörte, er Mincu Mineff și căpitan Golabanoff la câte 7 ani închisore. Acești din urmă au reușit să scape spărgend temnița. Mincu Mineff s'a refugiat, — după fuga din închisore, — în Bucuresci, unde a început să lucreze vopsitoria, de formă bine înțeles, căci el primea sume de bani dela Sarafoff. — Arestarea lui Mineff s'a făcut în modul cel mai secret și în împrejurări, cari ne silesc să le trecem cu vederea. Dovedindu-se până la evidență, că Mincu Mineff este unul din cei mai periculoși membrii ai comitetului secret bulgar — cum am spus mai sus, dîlele acestea va fi espulsat.

„Szell și Dr. Gall.“

Sub rubrica acosta diarul banffyst sovunist „Magyar Szó“ a publicat timp de aproape o săptămână tot felul de faime despre un pact, ce l'ar fi încheiat ministru-președinte cu membrul camerei magnaților Iosif Gall, cu privire la viitoare alegeri dietale, dîcându-se între altele, că i-a promis ba 20, ba numai 10 mandate de deputați pe sēma Românilor.

Faimetele acestea au trecut și în celelalte diare opoziționale. Diarele guvernamentale le-au desmîntit, declarând în urma autorizației lor din partea ministrului-președinte, că acesta nici nu s'a gândit măcar a conferi cu vr'un Român privitor la alegeri.

In același sens dă acum d-l Iosif Gall o declarare într'o scrisore a sa, ce o vedem publicată în „P. Lloyd“ sosit astăzi. Etă cuprinsul acestei scrisori:

„Față cu soirile lansate repeșt prin gazete în timpul din urmă, declar, că d-l ministru-președinte Coloman Szell în genere n'a tratat cu mine despre cestiuni politice nici odată și asupra alegerilor dietale n'a schimbat cu mine nici măcar un cuvânt. Prin urmare faimele lățite despre pactul, ce se pretinde, că l'ar fi încheiat ministru-președinte cu mine, sunt cu totul neadeverate.

Cu deosebită stimă, Iosif Gall membru al cam. magn.“

SCRIRILE DILEI.

— 29 Septemvrie v.

Codificarea căsătoriei moștenitorului de tron. In ședința de alaltieri a camerei ungare ministru-președinte Szell a prezentat proiectul de lege despre codificarea declarațiunei, ce a făcut'o moștenitorul de tron, arhiducele Francisc Ferdinand, cu ocaziunea căsătoriei sale. Proiectul a fost dat la desbaterea comisiei justițiare.

Retragerea lui Coloman Tisza? O fōia ungruscă din Oradea mare aduce soirea, că Coloman Tisza se va retrage de pe arena politicei militante, probabil după închiderea actualei sesiuni a dietei. Fōia amintită caută motivul retragerii lui Tisza în aceea, că „i-s'a urit de liberalismul lui Szell“. — Se pōte, der noi nu credem, că „generalul“ se va retrage chiar acum în ajunul nouelor alegeri.

„Hier!“ în loc de „jelen“. Dilele acestea s'a ținut în Teroz Sz.-Martin adunarea de controlă. Unul din rezerviștii honveți a răspuns la apelul nominal cu „hier!“ în loc de „jelen!“; Rezervistul a fost pedepsit pentru acosta cu 6 zile închisore.

Pentru masa studenților români din Brașov a intrat pe lista de colectă nr. 252 dela d-l avocat Dr. Emil Gerasim din Aiud 10 cor. Primescă nobilul donator cele mai vii mulțamite. — Direcț. școl. medii.

Congresul studentesc. „Asociația generală a studenților universitari români“

face cunosont membrilor seși, că congresul ce trebuia să se țină în tōmna anului acosta la Dorohoiu, nu va mai avé loc acolo, din cauză, că ministerul n'a putut oferi bilete de drum, er comuna Dorohoiu n'a dispus de fondurile trebuincioșe pentru primirea congresiștilor. Acest congres se va ținé însă la Bucuresci în a doua jumătate a lunii Octomvrie. La ivreme comitetul va publica programul amănunțit al acestui congres, condițiunile de înscriere și taxa.

Un sat român în America. La esoposițiunea pan-americană, care se va ținé la Buffalo (Statele Unite), un antreprenor de spectacole, Leon Beroovich, va face să figureze un sat românesc pentru care a obținut deja concesiunea; acest sat construit în genul statului elvețian dela esoposiția din 1900, va cuprinde tipuri de locuințe, ce se ved de comun în România. Pōrta de intrare la acosta esoposiția va fi o reproducere fidelă a vechiului turn al Colței din Bucuresci. Pentru a da viață acestui sat, antreprenorul a angajat în România vre-o douăzeci și patru de fete frumoșe, cari vor purta costumul național român, un taraf de lăutari, o fanfară, a cărei esecutori vor îmbrăca vechile uniforme și în fine 13 țerani din Oltenia, cari vor juca „Călușorul“. Pentru-ca colōrea locală să fiă perfectă, țigani autentici vor face să jōce urși, precând simpaticile lor sōțe vor da din cărți și de noroc cetățenilor liberei Americi.

Plugul — Sapă. D-l Ioan N. G. Daniilescu, inventatorul „Plugului — Sapă“ a adresat ministerului de interne român o cerere de a fi autorizat să deschidă o loteriă publică cu o sută mii bilete de câte un leu, pentru ca cu produsul acestei loterii se pōtă înființa o fabrică de instrumente agricole. In proiectul acestei loterii se promit 250 câștiguri, a câte un „plug-sapă“ fără cārmă, producțiunea inventatorului. D-l ministru de interne a trimis Prefecturii Poliției cererea d-lui Daniilescu, pentru a mijloci să se numescă comisiunea prevădută de legea lotărilor, care să se pronunțe deocă cererea petiționarului este acceptabilă.

Fundațiunea unui conte maghiar. Contele Ioan Palfy sen. a făcut dîlele acosta o fundațiune de aproape 3 milioane corōne cu scop de a promova creșterea în institute medii și superioare a fiilor eșiți din familiile clasei mijlocii maghiare. Contele s'a dus la ministru-președinte Szell și i-a predat un act prin care donază statului mai multe proprietăți ale sale în valōre de 2,743,000 corōne, din venitele că rora să se împartă stipendii de câte 700 și 1000 corōne pentru tineri maghiari, fără deosebire de confesiune, cari absolvéză o școlă mediă seu superioară maghiară și cari se disting prin sirguința lor. Ministru Szell a primit cu bucurie darul și și-a esprimit recunoștința. Stipendiile sunt legate de condițiunea, ca ele să fiă conferite numai tinerilor ai căror părinți sunt de sentimente maghiare. Cât timp va trăi contele Palfy usufructul proprietăților dăruite este al seu, după mörte trece în folosința statului cu drept de proprietate pe vecie. Stipendiile din cestiune vor fi împărțite de guvernul maghiar prin concurs.

Nou roman al lui Tolstoi. Diarele rusesoi anunță, că celebrul scriitor rus contele Leon Tolstoi, compune în acest moment sub titlu Părintele Sergiu un nou roman, consacrat unui studiu al vieței monacale în Rusia.

O nouă biserică în Ierusalim. „Gazeta de Colonia“ primesce telegrafic din Ierusalim soirea, că s'a pusacolo piatra fundamentală a bisericei Sf. Maria pe muntele Sion. Colonia germană, în frunte cu preotul Dusterwald, a asistat la solemnitate. Consul german a luat și el parte, reprezentând pe împăratul Wilhelm.

In memoria celor morți pentru patriă. In urma autorizației dată de ministru de răboi frances André, s'au împărțit liste de subscripție pe la tōte cor-

purile de armată din Francia în scop de a-se aduna sumele necesare pentru a-se ridică la Paris un monument în memoria soldaților din Alsația și Lorena, morți pentru patriă. Cei mai distinși dintre soldații fostelor provincii franceze căduți în luptă sunt: generalul de diviziă Margueritte, rănit de mörte în bătălia dela Sedan; generalul de brigadă Colson, șeful Statului-major al maresalului Mac-Mahon, omorât în sēra bătăliei dela Froeschwiller; generalul Blaise, omorât în bătălia dela Ville-Evrard, și alții.

Linia ferată Serajevo-Novibazar. Vestea, că Austria vré să concedeze construirea liniei de cale ferată, care plecând din Serajevo prin Nov-ibazar la Bitolia, va lega Bosnia cu Salonicul, a produs o mare nemulțamire în cercurile politice din Belgrad. Pe lângă, că acosta linia are o mare însemnătate strategică pentru Austria ale cărei tendințe spre Salonic sunt cunoscute — spune o telegramă din capitala Serbiei — noua linia ferată va aduce însemnate prejucioii liniei Belgrad-Ristovatz-Salonic, într'u cât „apropē întreg transitul spre Salonic va trece pe noua linia“.

Intrunirea Germanilor espulsați din Transvaal. Supuși germani espulsați din Transvaal au ținut o intrunire într'un restaurant din Berlin și după-oc au arătat tōte barbariile la cari au fost espuși din partea soldaților englesi din ordinul lordului Roberts, hotărâsc să intervie din nou pe lângă ministerul de externe pentru a cere să facă totul, ca să li-se dea cât mai curând despăgubiri și satisfacție.

O mănăstire în flacări. Mănăstirea „Sviatitel“ de lângă orașul Pekov (Rusia) a fost prefăcută în cenușă. In mănăstire au fost în momentul focului găzduiți trei mii de pelerini. Arhondaria s'a năruit cașând mörtea a vr'o patruzeci de persoane. Sunt peste o sută de răniți.

Orașul Galveston, distrus de o cilon din Texas, se reconstruesce cu o respiciune cu totul americană. Sub impulsione companiilor drumurilor de fier și de navigație, un nou port și o nouă cetate ies din ruine și traficul de bumbac cu porturile englese a reluat activitatea lor trecută. Este încă un exemplu de acosta vitalitate incomparabilă, care caracterizează poporul Statelor-Unite.

Un american bogat. Carol Broadway Rouss, perđendu-și vederea, oferi o recompensă de un milion de dolari (5 milioane de franci) acelui oculist, care-i va reda darul prețios al vędului. A declarat însă, că revine asupra hotărîrii sale fiind-că se supusese la operațiile durerose a mai bine de două sute de specialiști, fără să fi câștigat ceva. Carol Broadway Rouss a re-nunțat pentru totdeuna să mai vadă lumina dedându-se acum și cu orbia — declarând falimentul sciinței oculistice. Numai pe Carol Teodor, eminentul oculist din München, tatăl actualei principese Elisabeta a Belgiei, nu l'a consultat Carol Broadway.

Serum contra frigurilor galbine. In unele ținuturi din Mexico din timpuri vechi graséză în mod epidemic frigurile galbine, ceea ce a îndemnat în fine pe guvernul mexican să dea un premiu de 100,000 dolari celui care va inventa un mijloc de apărare contra bōlei amintite. O parte a premiului, după cum scriu foile englese, s'a dat medicului italian Dr. Angelo Bellingzaghi, căruia i-a succos să inventeze un serum, cu care s'au făcut până acum probe imbucurătoare contra frigurilor galbine. Dr. Bellingzaghi mai întâi a făcut încercare cu serumul seu la un American, care în timp de șapte zile s'a însăușosat. După asta noul mijloc de cură s'a folosit și în diferite spitale cu succes.

Teribil cicon în Montpellier. Un cicon de-o violență ne mai pomenită s'a abătut asupra părței sudice a orașului Montpellier, pe care a pustiit'o aproape cu totul. Numéroșe case au fost dărimate, ferestri

nenumerate au fost stricate și arbori desrădăcinați. În strada Saint-Louis un coș dela o uzină, înalt de 15 metri, s'a dărâmat peste o casă, ai cărei pereți și plafon s'au afârimat. Un negustor și împiegatii săi au fost acoperiți de ruine. Când i-a scos afară contabilul Daudet era mort; ceilalți sunt în majoritate grav răniți. Aceste nenorociri au impresionat adânc pe locuitorii orașului.

4. Pentru folosire esteriță. Durerile de încheieturi, de reumatism și soldină, precum și tot felul de aprinderi se vindecă cu succes sigur folosindu-se *spiritul lui Moll*. Prețul unei sticle 1 cor. 80 fileri. Se trimite zilnic cu rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. s. reg. A. Moll Viena Tuschlauben 9. În farmaciile din provincia se se cără preparatul A. Moll provădit cu marca de contravenția și subscriere.

Congresul păcii și apelul către națiunii.

Congresul păcii a votat, în una din ultimele sale ședințe, următorul apel către națiunii:

„Al nouălea congres universal de pace, întrunit la Paris, nu poate închide lucrările sale fără a se adresa opiniei publice spunându-i resumatul deliberărilor sale. El s'a silit să scotă și să precizeze opinia noastră asupra maselor luate cu privire la toate chestiunile cărora împrejurările le imprimă un caracter excepțional de grav. Ne adresăm lor, ca ele să judece, dacă am reușit în împlinirea acestei sarcini, dar noi avem sentimentul de a fi căutat cu constanță să dăm declarațiilor congresului nostru o formă precisă și lipsită de orice exagerație.

„Congresul și-a îndreptat, în particular, atenția asupra războiului din Africa de sud. El a condamnat refuzul guvernului britanic de a primi atât arbitrajul, cât și mediațiunea Statelor neutre pentru a menține sau restabili pacea. În același timp el a exprimat viul său regret pentru că majoritatea guvernelor, care ar fi putut oferi mediațiunea lor în acest conflict, s'au abținut dela orice intervenție de acest gen, în disprețul declarațiilor lor pacifice în conferința internațională dela Haga.”

„În ce privește afacerile din China, congresul, după ce-a recunoscut cu francheță și a semnalat primele cauze ale nemulțumirii Chinezilor, s'a exprimat în sensul, că soluțiunea conflictului între China și națiunile aliate trebuie să fie justă, echitabilă, pacifică și conformă cu dreptul imprescriptibil și inalienabil al populațiilor de a dispune în mod liber de ele.”

Apelul, după ce se ocupă de chestiunea masacrelor Armenilor și aceea a înarmărilor, continuă astfel:

„Instituțiunea arbitrajului internațional a luat de sigur o bună parte din deliberările congresului, care a dat la lumină, că arbitrajul este un sistem complet de justiție, susceptibil de sancțiune, fără a fi v'odată nevoie să se recurgă la război.”

„În fine, congresul a pus bazele studiului prealabil contradictoriu a diferendelor internaționale pe măsură ce se produc, pentru a ușura astfel soluțiunile pacifice înainte ca iritarea să cuprindă masele puțin în curent cu lucrurile.

„Acesta este în puține cuvinte resumatul lucrărilor noastre, care nu sunt decât una din manifestățiunile activității societăților și a congreselor noastre de pace. De mulți ani încă, aceste societăți consacără eforturile lor pentru realizarea „păcii și a justiției la baza raporturilor între popore.”

„Momentul, e grav, familiile sunt amenințate în interesele lor cele mai apropiate și, în astfel de împrejurări, fie-care membru al familiei omenesci este responsabil nu numai de răul comun, dar și de acel pe care-l îngăduie cu indiferența sau slăbiciunea sa.”

Situațiunea agricolă în România.

Cetim în „Gazeta Săteanului”:

Seceta continuând, agricultorii încep a fi foarte îngrijați pentru viitorul recolta de rapiță.

Colzele și Navetele cele mai multe nu sunt rășarite, sau foarte puțin dezvoltate, și unele din cele foarte timpurii puse sunt

stricate de insecte. Dacă nu plouă nici săptămâna aceasta, e slabă nădejde de o viitoare bună recolta de rapiță, în locul căreia se vor sămăna orzoici, ovăsură și paringuri, sau va servi pentru ogore sterpe.

Grâne și secări se pun în uscăciune și bine se face, dacă locul nu e prea bulgăros, căci nu mai e timp de perdut acuma. Dacă plouă bine luna aceasta putem nădăjdui în bune recolte de grâu. Holde de grâu bine rășarite puțin sunt până acuma.

Iarba începe a lipsi pe câmp și dacă n'ar fi porumbisele, ce se culeg acum, vitele ar duce mare lipsă de îmbelșugătoare hrană. Tot în ciocanii de porumb e nădejde mai multă pentru scosul din erva a vitelor din atâtea regiuni, de ore-ce cele mai multe ovăsură și erva au eșit așa de rele, ca și meiul și paringul.

Prețurile grâului și secării urmază a fi rele și în nepotrivire cu trebuințele țărilor importătoare. Vapore, din cauza scumpetei navurilor, sunt rari de tot prin sohel.

Noi credem, că această situațiune se va îmbunătăți, căci e lucru sigur că deficitul, în raport cu anul trecut, pentru întreaga lume e de 65 milioane hectolitri, de ore-ce producțiunea în 1898 fusese de 1,038 milioane și de 961 milioane în 1899, pe când cea din 1900—1901 nu poate întrece 896 milioane hectolitri.

Bogăția în gluten a grânelor din Ungaria și mai ales din România, în raport cu sârăcia în această principală materie a grânelor francezilor, a pus pe gânduri pe cultivatorii francezi, uimiți de cele trei milioane de quintale de grâu străin, ce au intrat în Franța în primul semestru al anului 1900, pentru a se amesteca cu făinurile francezilor, cu tot prețul jos al grânelor lor și cu totă vama asupra grânelor importate.

Franța, — vorba d-lui Genin, care publică un frumos articol asupra grânelor române, — va fi tributara României chiar când producțiunea de grâu din Franța va fi induslătoare, căci pentru a da „corp” cocei de grâu francezilor, trebuie glutinoasele noastre grâne.

Grânele noastre au 40 la sută gluten, pe când cele francezilor chiar numai 26 la sută.

Recolta Statelor-Unite în 1900 fiind de 178 milioane hectolitri, e mai mică cu 13 milioane ca cea din 1899 și cu 58 milioane mai mică ca cea din 1898.

Deși perspectivele din Argentina nu sunt rele, celelalte mari țări esportătoare, Canada, India, Australia, Rusia, au o producțiune foarte mijlocie. Deci prisos de grâu, cu toate stocurile de grâu vechi, nu va fi.

Comerciu cu sclavi în țările noastre — în coloniile Australiene. —

Intr'un lung articol, publicat în *La Revue des Revues*, d. Jules Durand, fost consilier general în Noua-Caledonie, arată moravurile barbare ce domnesc în coloniile franceze din Oceanul Pacific. Aflăm cu mirare, că comerțul cu sclavi se practică și aici, cu toate că e oprit prin convențiunile internaționale și condamnat de morală. Se practică numai cu mai multă ipocrisie, ceea ce-l face și mai odios.

„Capitala Numea”, dice d. J. Durand „e plină de toate tipurile africane și sud-asiatice, care îndeplinesc rolurile cele mai diferite și par a lucra cu activitate. Ai crede, că acești „copii ai naturii” s'au pus de bună voie sub egida civilizațiunii franceze și că colonul francez e filantrop și negrosfil.

În țările, pe care călătorul le-a trecut înainte de a ajunge la Noua Caledonie, în miraculoasa Australia, străbătută de drumuri de fier, fire electrice, cu orașe grandioase, cu porturi minunate, nici un indigen nu se vede... Englezii îi distrug prin simplul fapt al civilizațiunii; bietii sălbatici se topește vădând cu ochii și dau mereu înapoi în lautul țării.

Francezii procedeză altfel, în aparență. Ei dau indigenilor pământuri, numite *reserveci indigene*, pe care ei să le lucreze. Dar aceste pământuri le pot fi luate ori când. Administrațiunea îi pută unde-i place și da concesionile emigranților europeni, de obicei, amici ai puternicilor țării. Dar aceștia au nevoie. Indigenii Neo-Caledoniului sau Canacul, nu sunt buni de muncă. Ei sunt leneși și esigenți. S'apoi bine-

facerile civilizațiunii îl deprimă și împușcă vădând cu ochii. Când Franța a luat în posesiune Noua-Caledonie (1853) populațiunea indigenă număra mai mult de 100.000 oameni; azi n'au mai rămas de cât 15.000. Încă douăzeci de ani, și nu va mai fi nici un indigen.

Deci colonul european, care îndată ce a ajuns în colonii nu vră se mai lucreze, ci se pune pe alții să lucreze în folosul lui, are nevoie de brațe, pe care nu le poate găsi în colonie.

Câți-va proprietari mai semeți începuse de mult a „recruta”, adică a răpi cu sila și a aduce pe pământurile lor, negri din Oceania. Le lipsea protecțiunea guvernului. Ei o obținură și pe aceasta.

La 10 August 1865, guvernul Nouei-Caledonii face contract cu un domn Henri Andreso, armator, pe care-l autorisă a introduce indigenii din Nouele-Hebride pentru „lucrările agriculturii și minelor”. Primul convoi oficial ajunsese la Noumea la 22 Aprilie 1866 și marfa omenescă fu repede desfăcută. Nici o formalitate: un grefier înregistra angajamentul, consimțit drag domne, și indigenul urma pe noul lui stăpân.

Comerțul cu lemne de abanos (negri) deveni tot mai prosper. Aventurierii de cea mai rea specie năvăleau cu corăbiile în insule, surprindeau pe Canaci adormiți, le aprindeau bordeiele și-i lua prinși.

Au fost atâtea abuzuri, violențe și crime, că puterile de un comun acord au oprit „recrutarea”. Dar nevoile agriculturii sunt imperioase. După cât-va timp statul francez autorisă *Imigrațiunea*, nume nou și anodin, sub care se ascunde comerțul cu sclavi.

Statul luă chiar unele măsuri și se prefăcu a fi protectorul indigenilor.

Reglementele cer ca negustorul de lemne de abanos să capete o autorizațiune specială; se impune să aibă proceduri delicate și umanitare; prevede și rațiunea, ce se cavine „imigranților”

Ast-fel comerțul cu sclavi se face la lumina mare și în țărele din Noumea se vedă anunțuri, care spun că: la d-l Defferrière, strada Almei, se află arme de vânătoare și de *trată* (comerțiu cu sclavi); la d-l T. Maning e un mare asortiment de cuțite, topore, toporașe și tot felul de articole pentru *trată*.

Corabia, care se duce să recruteze negri, e urmată de o gheletă, pe care se află tot-deuna un medic din marina statului, în uniformă și care reprezintă guvernul în calitate de comisar al imigrațiunii. El supraveghează drag Domne ciudatele operațiuni, care se petrec la mai multe mile de distanță, dar pe care le găsește tot-deuna regulate, căci e tot-deuna bine plătit și primesce o indemnitate de 25 de franci pe zi dela negustorul de lemne de abanos.

Doctorul, spre a salva formele, întreabă în indioimul particular al acelor regiuni:

— *Wath name papa belony you?* (Care-i numele tatălui tău?).

— *My non save.* (Nu știu).

— Bine, omul ăsta se va numi *No-save*. Insoție și mai departe.

Fie-care defilează dinaintea ofțerului. Așa se face angajamentul *liber* consimțit.

Pentru a nu da vreme bietilor negri să se vaete, li-s-a distribue îndată după însorire orez, carne sărată și tutun.

A doua zi țărele din Noumea publică anunțuri ca acestea:

Muncitori din Noile-Hebride

Sosiți cu bricul-gheletă Mary-Anderssee. căpitan X:

Pentru angajamente și informațiuni a se adresa la subsemnatul

G de B.

Printre recrutorii de muncitori negri sunt unii, care au o extraordinară și grosnică reputațiune și al căror nume însuși e plin de sugestii. Ei se numesc Daniel Piratul, Martin Tălharul, Mae Leod, și mai ales ilustrul Proctor. Isprăvile acestora aparțin domeniului aventurilor celor mai extraordinare din romanele cu pirăți. Ele nu-i împedecă de a se retrage la bătrânețe cu cinste și avere, ducând un trai de patriarh respectabil. Proctor, retras acuma din afaceri, cultivă florile, se dedă la in-

deletniciri artistice și discută filosofă. Altădată, când *trata* era interzisă, asemenea oameni erau împușcați.

ULTIME SCIRI.

Tien-Cin, 11 Octomvrie. Plecarea expediției contra *Paotingfu*-ului s'a fixat pe Vineri. Corpul de armată format din Germani, Englezi, Francezi și Italiani numără 7000 oameni.

5000 de Francezi au plecat azi cu 6 tunuri ca să libereze pe peregrinii închiși în Cingheieu.

Waldersee va sosi peste câte-va zile în Peking.

Londra, 11 Octomvrie. Până azi diminiță au fost aleși 355 guvernamentali, 128 liberali și 77 naționaliști irlandezi.

DIVERSE.

Istoria legațiunilor din China. Cu privire la istoria legațiunilor din China „*Hamburger Nachrichten*” (Noutățile Hamburgului) publică un interesant articol.

Relațiunile diplomatice ale lumii civilizate față de marile state din Extremul Orient încep abia acum 4 decenii și au trebuit să fie așa dicend forțate.

Ridicarea legațiunilor în China a fost una din victoriile puterilor din apusul Europei asupra Chinei în războiul din 1856 până la 1860.

Ea constituie una din condițiunile tratatului de pace încheiat în anul 1858, 27 Iunie.

Dér China n'a intrat în relațiuni diplomatice mai regulate cu celelalte puteri europene înaintea păcii din Peking (25 Octomvrie 1860).

Consulii și ambasadorii europeni au luat reședințele lor prin Peking, Macov și Shanghai. Totuși a trebuit să mai treacă ore-care timp până-ce împăratul chinez să înceteze de a considera pe ceilalți prinți ca vasali, ai căror reprezentant nuse puteau apropia de împărat decât în forma celei mai orbe supunerii.

În sfârșit la 29 Februarie 1873 reprezentanții Angliei, Franței, Germaniei, Rusiei, Olandei, Statelor-Unite din America de Nord, au fost primiți de împăratul Chinei în audiență cu toate formalitățile usitate în țările civilizate.

Burlingome, care a fost mult timp ambasadorul Statelor-Unite în China a făcut, foarte mult pentru a stabili cât mai strinse legături între Orient și Occident. În anul 1876, China a înființat legațiuni permanente în Statele-Unite, în Anglia și în imperiul german.

Dér relațiunile chino-europene cu toate legațiunile înființate, au rămas numai de formă.

Reprezentanții puterilor europene în Peking n'au avut nici-odată relațiuni personale cu curtea imperială. După cum am spus mai sus, abia după o luptă stăruitoare au isbutit a ridica formalitățile audiențelor la un nivel corespunzător demnității lor.

De atunci ambasadorii europeni împreună cu statul lor major, se duceau într-o sală a palatului și de aci, în comun sau unul câte unul, erau introduși cu ceremonialul cuvenit de către demnitarii chinezi în sala tronului, unde împăratul stătea nemișcat pe un pedestal și răspundea cu înclinări din cap abia observate reverențelor adânci făcute de europeni.

Ambasadorul cetea o cuvântare în limba țării sale, după care urma o traducere în chinezesc și în mandșu.

Apoi secretarul de stat lua originalul pe care-l depunea pe un mic taburet, înaintea împăratului. Acesta îl lua, îl răsfoia și, adresându-se ministrului care aștepta în genunchi, îi șoptea câte-va cuvinte de politeță, pe care acesta le transmitea ministrului european.

Cu acestea audiența era sfârșită.

Nu se obișnuiesc, ca în alte țări, audiențe private în care suveranul imperiului și reprezentantul unei țări străine să aibă prilej pentru convorbire mai intimă.

Relațiunile dintre legațiuni și autoritățile chineze sunt regulate de către Tsung-li-Yamen. Înzadar s'ar căuta în Tsung-li-Yamen cunoștințe despre Europa și relațiunile ei politice.

Din cei 10 membri ai Tsung-li-Yamenului, rare-ori găsești unul, care să fi trecut dincolo de granița chineză.

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Mator.

„Mătăsuri-Henneberg“ (1)

veritabile numai dacă se cumpără dela mine, negre, albe și colorate, dela 45 cr. până la 14 fl. 65 cr. metru. — Trimise franco și libere de vamă. — **Mostre se trimit imediat.**

G. HENNEBERG Fabricant de mătăsuri (liferant al curții e. și r.) **ZÜRICH.**

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,

se pot procura următoarele cărți:

Scierii istorice.

Memorii din 1849-49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848-49. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Tera noastră“. Descrierea părților Ardealului dela Murăș spre miadă-și valea Murășului, de **Silvestru Moldovan**, — e o scriere unică în felul său, atât de călduros apreciată de întreaga diaristică română. Cu deosebire din birocrațiile populare ea nu trebuie să lipsesc. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

„Pintea Vitezului“, tradițiune, legende și schițe istorice, de **Ioan Pop-Regeganul**. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind forte interesante tradițiuni și istorisiri din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„Românul în sat și la oște“. Acesta este ritul unei noue cărățele, ce d-l **Ioan Pop Regeganul**, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 10 cr., cu posta 13 cr.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. **Francisc Rieger** anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea momentului eroului nostru. Prețul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

„Reflexiuni fugitive“ la cap. I din cartea lui Dr. Réthi Laszlo intitulat „Azs olah nyelv és nemzet megalakulása“, ácrisă de Arghirobarb. Prețul 40 bani.

„David Almășianu“, schițe biografice de **Ioan Popa**. Broșura acosta, presentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„Povestea unei corone de oțel“, de **G. Coșbuc**. În istoria acosta ni-se arată oglinda viuă a faptelor mărețe, prin cari a trecut România până a ajuns la independență. Scenele ce se descriu din războiul pentru neatarnare, sunt la culme mișcătoare și însușefitoare. Cartea e provădută cu numeroșe portrete și ilustrațiuni. Preț. 75 cr. (cu posta 80 cr.)

„Războiul pentru neuternac“, de **George Coșbuc**, o carte nu numai cât se pôte de interesantă, bine scrisă și atrăgătoare, dér tot-odată și cea mai effină între cărțile românesce, apărute până acum. Un esem-

plar în format mare 8° de 283 pagine numai 50 cr. (porto 55 cr.)

Istoria lumii, talmăcită de preotul **Constantin Morariu** din cartea nemțescă a D-rului Th. B. Weltar. Partea I și II, fiă-carei parte câte cu 50 cr. (cu porto 55 cr.)

Zarandul și munții apuseni ai Transilvaniei, descriere de **Silvestru Moldovan**. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. E o carte tot atât de prețioasă și rară în felul său, ca și cea dintâi. Recomandăm și acosta carte pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Românii, cari vor să-și cunoscă țera și nemul lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de **Simeon Stoica**, medic pensionat. Conține vre o 25 figurî în text. Se vinde acum în loc de 80 cr. cu 50 cr. + 5 cr. porto)

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Argirobarb. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scose din pățania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de **L. Rudow-Suciu**. 148 pag. 8°. Prețul. 50 cr. (cu porto 55 cr.)

Povestea despre prințul Ahmed al Kamel seu Pribeagul îndrăgostit. tradusă de **Dr. T.** Prețul 30 cr. (+ 3 cr. prt.)

Toaste pentru tot felul de persoane și ocașiuni, de **Tit. V. Gheaja**, spiritual la instit. de corecțiune din Gherla. Pr. 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Octomvre n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	114.20
Renta de corone ung. 4%	90.35
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.30
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	98.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116. —
Bonuri rurale ungare 4%	89.65
Bonuri rurale croate-slavone	92. —
Impr. ung. cu premii	163. —
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138. —
Renta de argint austr.	97. —
Renta de hârtie austr.	96.65
Renta de aur austr.	114.65
Losuri din 1860.	131.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.98
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	650. —
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	642.50
Napoleoniori.	19.27
Mărci imperiale germane	118.20

London vista.	241.97 1/2
Paris vista	90.22 1/2
Rente de corone austr. 4%	97.30
Note italiene	90.45

Cursul pieței Brașov.

Din 1 Octomvre n. 1900.

Bancnota rom. Cump.	19.04	Vënd.	19.08
Argint român. Cump.	18.08	Vënd.	18.09
Napoleoniori. Cump.	19.26	Vënd.	19.30
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusescei Cump.	127. —	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turescei Cump.	10.72	Vënd.	—
Soris. fonc. Albina 5%	100. —	Vënd.	101. —

Viorile

Vals, pentru Piano,
de Tib. Bredicianu,
cântat cu ocazia balului Soc. acad.
„România Jună“ din Viena a. c.
De căpătat la Librăriile:
**CIURCU-Brașov, KRAFFT-Sibiu,
ȚERAN-Oravița**
— Prețul 2 cor. 40 fl. —

Asociațiunea pentru lit. și cult. poporului român.

Loteria „CASEI NAȚIONALE.“

(Museul Național al Românilor din Transilvania).

1 câștig principal în valoare de	à Cor. 10,000 = 10,000 Cor.
1 „ „ „ „ „ „	3,000 = 3,000 „
2 câștiguri „ „ „ „ „ „	1,000 = 2,000 „
5 „ „ „ „ „ „	500 = 2,500 „
10 „ „ „ „ „ „	200 = 2,000 „
10 „ „ „ „ „ „	100 = 1,000 „
20 „ „ „ „ „ „	75 = 1,500 „
20 „ „ „ „ „ „	50 = 1,000 „
50 „ „ „ „ „ „	20 = 1,000 „
100 „ „ „ „ „ „	10 = 1,000 „
Total 219 câștiguri în valoare de	25,000 Cor.

TRAGEREA la sorți se va face în Sibiu, în prezența unui notar public și unui comisar politic irevocabil la 20 Octomvre n. c.

Un bilet de loterie 1 coronă. **10000**
Bilete de loterie se pot comanda cu mandat postal la **Biroul Asociațiunei în Sibiu (Nagy-Szeben)**
— Strada Morii nr. 8. —
Pentru România: **depoziț general** la C. STERIU & C-ie București, Strada Lipșeani nr. 19.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Brașov	Sosirea trenurilor în Brașov:
Dela Brașov la Budapesta:	Dela Budapesta la Brașov:
I. Trenul mixt la ora 5-8 min. dim.	I. Trenul de persoane la ora 8 dim.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.	II. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
III. Trenul de pers. la ora 7-48 min. séra.	III. Trenul mixt la ora 10-25 min. séra.
Dela Brașov la București:	Dela București la Brașov:
I. Trenul de persoane la ora 3-55 m. dim.	I. Trenul accel. la ora 2-18 min. p. m.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.	II. Trenul pers., la ora 9-27 min. p. m.
III. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).	III. Trenul mixt, la ora 5. — min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).
Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:	Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:
I. Trenul de pers. la ora 5-19 min. dim. (are legătură cu Tușnad, Ciuc-Szereda, la ora 3-20 min. nóptea.	I. Trenul de persoane la ora 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda și Ciuc-Gyimes).
II. Trenul mixt la ora 8-50 min. a. m.	II. Trenul de pers. la ora 1-51 m. p. m.
III. Trenul de pers. la ora 3-15 m. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda).	III. Trenul mixt, la ora 6-48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Szereda).
Dela Brașov la Zernesei (zar. Bartolomeiu).	Dela Zernesei la Brașov (zar. Bartolomeiu).
I. Trenul mixt la ora 9-2 min. a. m.	I. Trenul mixt la ora 7-2 min. dim.
II. Trenul mixt la ora 5-26 min. p. m.	II. Trenul mixt la ora 1-12 min. p. m.
Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:	Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:
I. Trenul de pers. la ora 5-19 min. dim.	I. Trenul de pers. la ora 8-25 m. dim.
II. Trenul mixt la ora 8-50 min. a. m.	II. Trenul de pers. la ora 1-51 m. p. m.
III. Trenul de pers. la ora 3-15 min. p. m.	III. Trenul mixt la ora 6-48 min. séra

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, dacă fiecare cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lequire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicele la stomach și pânțee, în contra căreilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, surerînței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bóle femeesce a luat acest medicament de casă o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încóce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coróne 2. —

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătórescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, dacă fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu piombul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este fórté bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de goldină și a altor urmări de rēcělă. Prețul unei sticle originale plumbate, Coróne 1.80.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodul cel mai nou pentru cultivarea rațională a peli, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cincî bucăți Coróne 1.80. Fie-zare bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin
Farmacistul A. MOLL,
c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9
Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postală.
La depozițe se se cêră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.
Depozițe în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Franz Kelleman și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.

A V I S.
Prenumeratiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potă face și renoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-carei lună.
Domnii abonați se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea se li-se facă după stilul nou.
Domnii, ce se abonează din nou se binevoiască a scrie adresa lamurit și se arate și posta ultimă.
Administraț. „Gaz. Trans.“